

# GODT PÅ VEJ

– Danmark i det 21. århundrede

Regeringsgrundlag  
Marts 1998

**Godt på vej**

**- Danmark i det 21. århundrede**

**Regeringsgrundlag  
Marts 1998**

## I. Del

Der er sket en stor og positiv forandring gennem de seneste fem år. Danmark er præget af fremdrift og optimisme.

Danmark er i fremgang. Regeringens politik har været med til at skabe gode og stabile rammer for udviklingen. Borgere og virksomheder - private som offentlige - har grebet de nye muligheder.

Derfor står Danmark godt rustet på tærsklen til det nye århundrede. Økonomien er i stabil fremdrift. Mange flere er kommet i arbejde. De fleste har fået det bedre. Der er fastholdt en rimelig fordeling af velstanden. Vi er i fuld gang med at forny velfærdssamfundet. Vores indsats for miljøet bærer frugt. Danmark gør en forskel som aktiv deltager i det europæiske og internationale samarbejde.

\* \* \*

Regeringen har med 'Danmark 2005' angivet sine mål for fortsat fremgang i beskæftigelsen, lav inflation og rente, stabil opsparing og stigende overskud på de offentlige finanser og betalingsbalancen.

Danmark skal være foregangsland, hvor den enkelte får endnu større udfoldelsesmuligheder, samtidig med at der udvikles et stærkt fællesskab, der kan give den enkelte tryghed og styrke til at klare forandringerne. Frihed og fællesskab skal være to sider af samme sag i Danmark i det 21. århundrede.

Orden i økonomien er forudsætningen for frihed og velfærd. For den enkelte og for samfundet som helhed. En stærk økonomi og stabil udvikling er også forudsætninger for, at der lyttes til os i det internationale samarbejde.

Et stort og stigende overskud på de offentlige finanser er forudsætningen for, at gælden kan nedbringes afgørende i de nærmeste år, så den næste generation ikke skal trækkes med en stor byrde af gammel gæld.

Regeringen vil derfor fastholde en stram finans- og udgiftspolitik og fortsætte reformerne af arbejdsmarkedet og i skattesystemet.

Regeringen vil i nært samarbejde med kommuner og amter og de offentligt ansatte fortsætte fornyelsen af velfærdssamfundet. Indsatsen for at forbedre sygehusene, ældreomsorgen, børnepasningen og skolen må samles om bedre organisering, større medbestemmelse og valgfrihed for borgerne.

\* \* \*

Fremgang, frihed og fællesskab skabes ikke blot nationalt, men også mellem lande. Danmarks aktive deltagelse i det internationale samarbejde vil fortsat blive udbygget. Mange af de udfordringer, vi møder i dagligdagen, løses bedst sammen med andre. Det gælder beskæftigelse. Det gælder miljø. Men det gælder også omsorgen for de mennesker, som er i nød uden for Danmarks grænser og for behandlingen af de mennesker, der er personligt forfulgte og på flugt. Danmark skal fortsat fastholde sit aktive engagement i kampen for menneskerettighederne herunder for de oprindelige folks rettigheder.

Danmark er en del af Europa, og Europa er af grundlæggende betydning for Danmarks fremtid. Regeringen vil anbefale den danske befolkning at stemme ja ved folkeafstemningen den 28. maj. Folkeafstemningen er en beslutning, som rækker langt ind i næste århundrede. Med Amsterdam-traktaten skabes grundlaget for en udvidelse af EU og dermed rammen for et helt og udelt Europa, hvor der er fred og stabilitet, og hvor Danmark har en aktiv rolle.

\* \* \*

Velfærdssamfundet skal skabe gode og trygge rammer for vor livsudfoldelse. Vort samfund skal ikke opdeles, så der er nogen, der er indenfor, og nogen, der er udenfor. Samhørighed og fællesskabsfølelse forudsætter, at vi alle bidrager - og får lov til at bidrage.

Den økonomiske fremgang skal bruges til at give alle mulighed for at deltage i samfundslivet og til at gøre en

ekstra indsats for de syge, de udsatte, de sindslidende, de handicappede og de ældre, der har behov for hjælp. Fremtidens Danmark skal ikke blot være et rigere samfund, men også et bedre samfund med større kvalitet og menneskelighed.

Velfærdssamfundet skal i langt højere grad forebygge fremfor at lappe på problemerne, når de er skabt. Børnefamiliernes vilkår skal forbedres ved, at der skabes et bedre samspil mellem arbejdsliv og familieliv. Kvaliteten i uddannelsessystemet skal styrkes. Arbejdsmarkedet skal kunne rumme de svage. Folkesundheden skal forbedres ved en større forebyggende indsats.

Også på miljøområdet er forebyggelse afgørende. De kommende generationer skal ikke overtage en uindfriet miljøgæld i form af et forringet vandmiljø, bortgemte affaldsdepoter og en spoleret natur. Derfor vil regeringen fortsætte indsatsen for at skabe et bedre miljø. Anvendelsen af bekæmpelsesmidler skal minimeres. Den kollektive og miljøvenlige trafik skal styrkes - især i og til byerne. Skatte- og afgiftssystemet skal bidrage til løsninger på de områder, hvor ressourcelastningen er størst. Etableringen af naturbeskyttelsesområder og grønne områder skal prioriteres højt.

Kvaliteten af danske fødevarer skal sikres. Dyrevelfærden skal sikres. Danmark skal være et foregangsland i produktionen af sunde fødevarer. Produktionen af økologiske fødevarer skal fremmes, kontrollen af fødevarer udbygges og forbrugeroplysningen styrkes.

Regeringen vil arbejde for forenkling af offentlige ydelser og kritisk vurdere rimeligheden af forskellige særregler.

Regeringen vil overveje, hvorledes den kan medvirke til, at der skabes større kvalitet i lovgivningen.

\* \* \*

Den store udfordring for Danmark i det 21. århundrede er at udvikle vores samfund, så økonomisk fremgang og konkurrencedygtighed går hånd i hånd med bedre miljø og større lighed i befolkningen med hensyn til beskæftigelse, levevilkår og aktiv inddragelse i samfundslivet. Alle, der kan, skal rustes til og have reelle muligheder for at være med til at skabe et nyt og stærkere velfærdssamfund.

Vort mål er at give Danmark en god start i det 21. århundrede. Det kan vi nå gennem et bredt samarbejde i hele det danske samfund.

Regeringens arbejdsmetode er derfor samarbejds metode - i Folketinget og i samklang med alle dele af samfundslivet. Regeringen vil styrke samarbejdet med:

Kommuner og amter om at løfte kvaliteten i hele den offentlige service til gavn for borgerne.

Arbejdsmarkedets parter i form af løbende 3-parts-drøftelser om fremtidens arbejdsmarked.

Erhvervsliv og andre organisationer om de fremtidige udviklingsopgaver.

Frivillige organisationer - fra ældreorganisationer til ungdomsorganisationer - for at løfte den store opgave med at få alle mennesker med i et aktivt liv i Danmark.

Regeringen vil igangsætte en samarbejdsproces, hvor de vigtigste spørgsmål formuleres på grundlag af klare holdninger. Og hvor svarerne findes gennem et bredt og dynamisk samarbejde.

Det er regeringens ambition herved at virkeliggøre det samarbejdende folkestyre.

\* \* \*

De følgende programpunkter er ikke en udtømmende oversigt over regeringens intentioner. Programmet vil i løbet af regeringsperioden blive suppleret og udbygget.

## II. Del

### Udenrigspolitik

Stabile politiske vilkår og økonomisk fremgang i vores omverden er afgørende for fortsat fremgang og positiv forandring i Danmark. Regeringen vil fastholde Danmark som en ansvarlig og konstruktiv medspiller med indflydelse på den globale, europæiske og nordiske udvikling.

Danmark vil fortsat leve fuldt op til sine forpligtelser i internationale aftaler og konventioner.

I FN, EU, NATO, OSCE, i det nordiske samarbejde og i Østersø-samarbejdet vil regeringen arbejde aktivt for danske interesser og synspunkter i overensstemmelse med befolkningens ønsker.

### EU

Vi har en historisk chance for at skabe et helt Europa baseret på fredeligt samarbejde og velstand for alle.

Den næste store opgave er folkeafstemningen om Amsterdam-traktaten 28. maj 1998. Regeringen arbejder for et ja. Det er der tre hovedgrunde til:

For det første er Amsterdam-traktaten en forudsætning for, at EUs udvidelse mod øst kan gå i gang - et afgørende bidrag til fred og stabilitet i Europa i det 21. århundrede.

For det andet er Amsterdam-traktaten en bedre traktat, end den vi har nu, med større vægt på danske mærkesager.

For det tredje står de fire danske forbehold uantastet. Forbeholdene kan kun ændres ved en ny folkeafstemning.

Amsterdam-traktaten viser, at Danmark hører naturligt hjemme i det europæiske samarbejde i EU. Med et ja til Amsterdam-traktaten kan indsatsen for danske værdier i det europæiske samarbejde føres videre.

Danmark kan sætte præg på udviklingen i Europa. Regeringen vil fortsætte Danmarks høje profil i EU-samarbejdet på danske prioritetsområder som EUs udvidelse, beskæftigelse, miljø, menneskerettigheder, nærhed, åbenhed, forbrugerbeskyttelse, folkesundhed og ligestilling.

### Østersø-samarbejdet

Med perspektivet om medlemskab af EU skal den danske indsats målrettes mod de nye demokratier i Europa. Der er behov for en langsigtet og koncentreret indsats.

Regeringen vil, i samarbejde med andre lande - herunder især gennem det nordiske samarbejde - styrke indsatsen i Østersø-regionen. Det gælder både over for de baltiske lande, Polen og over for den russiske del af Østersø-regionen.

Regeringen vil i samarbejde med de frivillige organisationer forstærke sin indsats over for den sociale nød i Østersø-regionen. Fra katastroferammen for økonomisk bistand (MIKA) skal afsættes midler til konkrete projekter, der kan stimulere sociale indsatser over for de svageste grupper og den konfliktforebyggende indsats. I denne forbindelse styrkes Demokratifonden.

### FN

FN vil ved indgangen til det 21. århundrede indtage en afgørende rolle for opretholdelse af fred og sikkerhed i verden og fremme af social og økonomisk udvikling. Regeringen vil aktivt arbejde for, at FN kan løfte sine vigtige opgaver. Fortsat støtte til reformprocessen er et centralt led heri.

### NATO

I NATO vil regeringen fortsat arbejde for, at alliancen tilpasser sig de nye sikkerhedspolitiske forhold. Der er tale om et nyt NATO - et udvidet NATO, der er ved at påtage sig helt nye opgaver. Regeringen lægger afgørende vægt på, at døren til NATO fortsat står åben for nye medlemmer. Regeringen ønsker at udvikle PFP-samarbejdet med NATOs partnere inden for det Euro-Atlantiske Partnerskabsråd (EAPC) og NATO/Rusland Rådet. Regeringen vil gøre sit til, at de baltiske lande får en central rolle i videreførelsen af

udvidelsesprocessen.

#### *OSCE*

Regeringen ønsker at styrke OSCEs rolle i europæisk sikkerhed. Som medlem af OSCE-troikaen i 1998 vil vi udnytte de muligheder, der opstår for at fremme dette formål.

#### *Forsvarets fremtidige opgaver*

Danmark skal også fremover være et aktivt medlem af FN, OSCE og NATO, der lever op til sine internationale forpligtelser. Danmarks deltagelse i internationalt fredsbevarende arbejde viser, at dansk forsvar nytter. Men Danmark må også følge med tiden i vores nationale forsvar. Vi lever ikke længere i den kolde krigs skygge, men på tærsklen til det 21. århundrede med en ny og helt anderledes sikkerhedspolitisk situation, hvor kravene til dansk forsvars størrelse og indretning er ændret fundamentalt. Regeringens holdning er, at dansk forsvar skal svare til nuets og fremtidens behov, ikke til fortidens. Det er på den baggrund regeringens forventning, at der vil kunne gennemføres besparelser på forsvaret.

Regeringen ser derfor frem til Forsvarskommissionens betænkning om forsvarets formål, opgaver og organisation, som kommer mod slutningen af året. Under hensyntagen til de ressourcer, der må afsættes til nye opgaver, skal omprioriteringer af forsvarsbudgettet anvendes til medfinansiering af Danmarks internationale engagement via bl.a. miljø- og katastroferammen.

#### *Ulandsbistanden og MIKA-rammen*

Danmark skal fortsat vise solidaritet og medmenneskelighed i forhold til den store del af jordens befolkning, der lever i fattigdom. Regeringen vil derfor fastholde udviklingsbistanden på 1 pct. af BNI, og den ligelige fordeling mellem bilateral og multilateral bistand skal fortsættes. Det folkelige engagement i ulandsbistanden skal styrkes.

Danmarks omfattende bistand til genrejsning af det globale miljø samt forebyggelse og afhjælpning af katastrofer skal fortsættes og udbygges - også i den tredje verden. Miljø- og katastroferammen forhøjes som forudsat gradvist til 0,5 pct. af BNI. Revisionen af nationalregnskabet øger imidlertid BNI-grundlaget og dermed den internationale bistand. Oprapningen af miljø- og katastroferammen udstrækkes derfor til år 2005.

#### *WTO*

Regeringen vil yderligere styrke indsatsen for, at sammenhængen mellem handel og miljø samt handel og arbejdstagerrettigheder opprioriteres i verdenshandelsorganisationen (WTO).

Regeringen vil arbejde for, at udviklingslandene får en stærkere placering i WTO. Det gælder især de mindst udviklede lande. De skal have bedre muligheder for at eksportere til industrilandene. Her har EU en positiv rolle at spille.

#### **Fortsættelse af linien i skattepolitikken**

Regeringen vil fortsætte den linie, der er lagt med skattereformen i 1993. Ændringerne i skattesystemet skal tilrettelægges, så de styrker opsparingen, øger tilskyndelsen til at deltage i arbejdslivet, øger tilskyndelsen til uddannelse og forbedrer miljøet.

Sigtet vil også fremover være en reduktion af marginalsatserne finansieret ved en stadig bredere skattebase, lukning af skattehuller og skat på ressourceforbrug og miljøbelastning.

Skattepolitikken skal også give sit bidrag til, at det altid kan betale sig at arbejde. Regeringen vil derfor målrette ændringerne, så de bliver til særlig fordel for de laveste arbejdsindkomster.

Skattepolitikken skal have en grøn profil. Miljørigtig adfærd skal belønnes og miljøbelastninger beskattes, så borgerne og virksomhederne tilskyndes til at værne om et godt miljø i Danmark.

Princippet om lavere skatter og bredere skattebase skal videreføres for erhvervsbeskatningen. Regeringen vil foreslå, at selskabsskatten nedsættes. Det skal finansieres bl.a. ved at fjerne huller i beskatningen og ved en forenkling og modernisering af afskrivningsreglerne, som understøtter en fremadrettet erhvervsudvikling.

#### **Arbejdsmarked**

Beskæftigelsen er gået markant frem, og arbejdsløsheden er faldet stærkt. Den aktive linie på

arbejdsmarkedet har bidraget afgørende til den gode udvikling og skal videreføres efter de samme principper, hvor rettigheder og pligter går hånd i hånd.

Vi har ét af de mest smidige og velfungerende arbejdsmarkeder i Europa. Det er et godt afsæt for at komme videre. Der skal nu skabes reelle muligheder for de grupper, der endnu ikke har fået del i fremgangen.

Der skal fortsat arbejdes på en forenkling af dagpengesystemet.

#### *Hurtigere i gang*

Det er regeringens mål, at alle langtidsledige skal have et tilbud om arbejde eller uddannelse efter ét år, og alle unge skal have et tilbud senest efter et halvt års ledighed. Det er Danmarks ambition at blive det første land, der opfylder EUs målsætning herom.

Det individuelle element i tilbudsgivningen skal styrkes ved, at grupper, der erfaringsmæssigt har svært ved at fastholde kontakten til arbejdsmarkedet, får målrettede tilbud allerede tidligt i ledigheden.

De lidt ældre ledige er en vigtig ressource. Også de skal have aktive tilbud, herunder efteruddannelsesstilbud, på lige fod med andre.

#### *Plads til alle*

Aktiveringsindsatsen forebygger udstødning fra arbejdsmarkedet. Men der skal gøres en mere intensiv indsats for mennesker, der på grund af helbredsproblemer o.l. ikke længere kan klare jobbet og derfor risikerer at komme ud i længere tids ledighed. Mennesker, der allerede er i det sociale system med udsigt til varig passiv forsørgelse, skal have bedre muligheder for at deltage i arbejdslivet.

Indsatsen for fysisk handicappedes muligheder for at deltage i arbejdslivet skal opprioriteres.

Der skal gennemføres en reform af førtidspensionssystemet. Målet må være, at man anlægger en bredere vurdering af, hvad den enkelte faktisk kan bidrage med på arbejdsmarkedet, i stedet for at se på, hvad den enkelte ikke kan.

Der skal altid være en økonomisk gevinst ved at arbejde. Det er urimeligt, når højere skat og aftrapning af sociale tilskud spiser gevinsten for en lavtlønnet, som får et arbejde. Regeringen vil ved ændring af skattesystemet, boligsikring og daginstitutionsrabat arbejde for, at der i praksis bliver et socialt skatteloft, så gevinsten ved at arbejde ikke forsvinder.

Både virksomhederne og lønmodtagerne har et ansvar for at skabe plads til og accept af mennesker, hvis arbejdsevne ikke er 100 pct. Regeringen vil arbejde for, at der leves op til dette ansvar både i overenskomster og på den enkelte arbejdsplads.

Både private og offentlige arbejdsgivere har et ansvar for at sikre ansættelse af personer med etnisk baggrund på lige fod med andre.

Støtte til og aktivering af mennesker med andre problemer end arbejdsløshed tilrettelægges og formidles af kommunerne via det sociale system.

Samarbejdet mellem kommunerne, AF og de regionale arbejdsmarkedsråd skal forbedres for at sikre en fortsat udbygning af fleksjob og lignende. Jobfunktioner, der i dag ikke længere efterspørges på markedsvilkår, skal søges genskabt som fleksjob.

#### *Gradvis tilbagetrækning*

Arbejdsmarkedet skal indrettes, så alle kan være med - også de ældre.

Efterlønnen er en del af vores velfærdssamfund. Regeringen vil sikre, at alle, der opfylder betingelserne for at gå på efterløn, når de fylder 60, skal have et garantibevis. Beviset giver garanti for, at efterlønsretten ikke mistes, selv om man vælger at blive på arbejdsmarkedet nogle år endnu. De får samtidig ret til at bevare det beregningsgrundlag, der gjaldt, da de fyldte 60 år. Herved sikres, at retten til efterløn ikke fortabes, hvis erhvervsevnen senere mistes på grund af sygdom.

Tilskyndelsen til gradvis tilbagetrækning skal styrkes. Det skal derfor sikres, at gradvis tilbagetrækning på delefterløn bliver et reelt alternativ til fuld efterløn.

Regeringen vil i trepartsdrøftelserne opfordre parterne til at sikre den enkelte ældre bedre mulighed for at trappe ned i et tempo og på betingelser, der passer den enkelte. Regeringen vil tage initiativer til at drøfte disse spørgsmål med ældreorganisationerne.

### **Erhverv**

Regeringen vil tilrettelægge en generel økonomisk politik, der skaber gode rammevilkår for virksomhederne og bidrager til god konkurrenceevne.

Det skal være nemmere at starte og drive virksomhed i Danmark.

Regeringen vil intensivere arbejdet med at lette erhvervslivets administrative byrder.

Med de øgede muligheder for elektronisk indberetning og kommunikation vil regeringen stille forslag om én samlet skattekonto for ud- og indbetalinger til det offentlige. I tilknytning hertil vil skatteopkrævningen blive søgt forenklet.

Regeringen vil tage initiativ til ændring af landbrugsloven for at sikre, at bæredygtig landbrugsdrift fremmes. Der skal gøres en særlig indsats for at modvirke gårdslagtninger.

Omstilling til økologisk jordbrug skal fortsat fremmes mest muligt.

Der skal sikres høj gennemslagskraft i den finansielle sektor – også i lyset af den stærke teknologiske og internationale udvikling. Der skal være åbenhed om og mulighed for indflydelse på pensionsinstitutternes investeringspolitik.

Regeringen vil arbejde for, at forbrugerne sikres bedre information, bedre forbrugerbeskyttelse, og at der tilvejebringes et bedre vidensgrundlag i forbrugerpolitikken.

### **Forskning**

Høj forsknings- og udviklingsaktivitet er afgørende for erhvervslivets langsigtede muligheder. Derfor må sikres høj aktivitet, både i grundforskningen og i den anvendte forskning. Der er i de senere år afsat voksende midler til forskning. Der skal i de kommende år gøres en ekstra indsats for at skabe gode forskningsmiljøer og styrke kvaliteten.

Regeringen vil arbejde for en bedre erhvervsmæssig anvendelse af forskningsresultater samt undersøge hvilke barrierer, der hidtil har hæmmet patentering i de offentlige forskningsmiljøer.

### **Uddannelse**

Øget kvalitet i uddannelserne har høj prioritet for regeringen. Det er afgørende for danske virksomheders udviklingsmuligheder og evne til at konkurrere på de internationale markeder, at de har adgang til godt uddannet og velkvalificeret arbejdskraft. En høj uddannelsesstandard er en forudsætning for et aktivt demokrati. Kvalitet i uddannelserne er således af stor betydning for den fremtidige udvikling i velstand og velfærd.

Der bruges i dag mange penge på uddannelse i Danmark. Ressourcerne kan udnyttes bedre og kvaliteten øges inden for de eksisterende budgetter. Der er i hele uddannelsessektoren brug for, at lærernes arbejdstid kan anvendes mere smidigt.

Der skal iværksættes en løbende kvalitetsvurdering af de enkelte uddannelser og samspillet mellem dem.

#### *Folkeskolen*

Folkeskolen skal styrkes. Folkeskolen er det fundament, det øvrige uddannelsessystem bygger på. Den løbende kvalitetsmåling skal bidrage til at videreudvikle folkeskolen. IT skal anvendes som en integreret del af undervisningen.

Der skal samtidig mere helhed ind i børnenes hverdag. Børnehaveklasse, skole og fritidsordninger må i højere



grad ses som et samlet integreret forløb, således at indlæringen allerede startes i børnehaveklassen.

Indsatsen for de sårbare børn skal styrkes.

#### *Ungdomsuddannelserne*

Regeringen vil arbejde for at styrke kvaliteten af de faglige uddannelser, så skolerne kan tiltrække de unge, og studiemulighederne skal gøres mere overskuelige.

Det er vigtigt, at der fortsat er mange unge, der vælger de faglige uddannelser.

Arbejdsgiverne må leve op til deres ansvar og skaffe det tilstrækkelige antal praktikpladser. Det er vigtigt, at vekseldannelsesprincippet fastholdes.

Flere og flere unge starter i gymnasiet, men mange skifter senere til erhvervsskolerne. Vejledningen af de unge skal derfor styrkes. Indsatsen for at reducere frafaldet i ungdomsuddannelserne skal fastholdes.

Regeringen vil arbejde for, at der sker en opstramning og en kvalitetsforbedring på gymnasieområdet.

Der skal ske en evaluering af den frie ungdomsuddannelse.

#### *De videregående uddannelser*

Også på de videregående uddannelser skal der ske en fortsat udbygning af det faglige niveau, og der skal undgås spild. Regeringen vil blandt andet overveje sammenhængen mellem faglige miljøer og institutionsstrukturen.

#### *Voksen- og efteruddannelserne*

Regeringen vil igangsætte et reformarbejde for at skabe et mere velfungerende voksen- og efteruddannelsessystem. Der er brug for betydelig forenkling og en højere grad af samordning og målretning, så effekten af ressourceindsatsen kan forøges, og således, at systemet fremstår mere overskueligt og enkelt både for den enkelte kursist og for virksomhederne.

#### *Højskolerne*

Regeringen vil sikre højskolerne og folkeoplysningen en stærk placering i det samlede uddannelsesbillede ved bl.a. at sidestille højskoleophold med andre uddannelses tilbud ved udarbejdelse af lediges handlingsplaner.

### **Boligpolitik**

Lejelovskommissionens arbejde viser, at der er behov for justeringer af lejelovgivningen, herunder at bringe bedre overensstemmelser mellem pris og kvalitet. Regeringen vil tage de nødvendige skridt på området. Initiativerne vil være socialt afbalancerede, og vil tilgodese behovet for en større indsats for vedligeholdelse og forbedring af ejendommene.

Den økonomiske balance mellem boligformerne skal opretholdes.

Regeringen vil arbejde for en forenkling af den individuelle boligstøtte.

Regeringen vil fortsætte den helhedsorienterede boligsociale indsats med fokus på bl.a. byfornyelse, kvarterløft og andre sammenhængende løsninger i de belastede områder især i de større byer.

Hensynet til svage grupper og personer med særlige problemer på boligmarkedet skal fortsat tilgodeses.

Handicappede skal have ordentlig adgang til offentlige og halvoffentlige bygninger. Der skal sættes ind over for nyt byggeri, så det lever op til kravet om gode adgangsforhold. Regeringen vil arbejde for, at der også i eksisterende byggeri skabes incitament til at etablere bedre adgangsforhold.

### **Udvikling af den offentlige service og frie valg**

Vi har i Danmark en god offentlig sektor. Sammenlignet med andre lande er kvaliteten høj. Men der er også mangler.

For at sikre borgerne det nødvendige grundlag for at kunne gøre brug af frie valg, skal der sikres større åbenhed og sammenlignelighed mellem institutionernes serviceydelser.

#### *Sygehuse og sundhed*

Sygehusene i Danmark er gode, men de kan blive bedre.

Målet for et velfungerende sygehusvæsen er:

- kortere ventetider
- præcis besked om behandlingstidspunkt
- høj faglig kvalitet
- akutbehandling af livstruende sygdomme
- effektiv ressourceanvendelse

Regeringen vil i samarbejde med amterne arbejde for at nå disse mål. En løsning af kvalitets- og kapacitetsproblemerne inden for sygehussektoren skal findes på det enkelte sygehus.

Der oprettes et uafhængigt evalueringscenter for sygehuse. Dets opgave bliver at gennemgå samtlige danske sygehuse med henblik på at evaluere såvel sygehusets ledelse som kvalitet af den lægelige behandling og af patientvenlighed, teknologianvendelse samt effektivitet i udnyttelse af kapacitet og personale.

Sygehuskommissionen analyserede i 1997 dansk sygehusvæsen og fremsatte en række forslag til ændringer, som vil kunne forbedre kvaliteten, øge effektiviteten i ressourceanvendelsen og øge patientvenligheden.

Kommissionens forslag er ikke alle steder fulgt op.

Der nedsættes en særlig opfølgingsgruppe, der skal opstille en handlingsplan for en opfølgning af Sygehuskommissionens forslag og løbende følge handlingsplanens gennemførelse. Sundhedsministeren forelægger løbende resultaterne for regeringens økonomiudvalg.

Gruppen vil også registrere i hvilket omfang, amterne retter op på de svagheder, der måtte afdækkes i rapporterne fra evalueringscenteret for sygehuse.

Regeringen vil endvidere vurdere om tilrettelæggelsen af arbejdet på sygehusene er så effektivt og patientorienteret, som den bør være. Der skal være tilstrækkelig ledelseskompetence på alle niveauer. Overenskomster inden for sygehussektoren indrettes så de ikke forhindrer en effektiv arbejdstilrettelæggelse.

Det frie sygehusvalg skal være en realitet for den enkelte. Den praktiserende læge skal i sin rådgivning af patienterne have et ordentligt kendskab til de enkelte sygehuses ventelister og resultater. Amterne bør sørge for, at det ikke er en omkostning at modtage en fritvalgspatient; det enkelte sygehus og den enkelte afdeling bør godskrives for behandlingen af patienter, som vælger det pågældende sygehus. Det vil føre til, at produktive afdelinger får mulighed for at øge produktionen på bekostning af mindre produktive afdelinger. Udstyr og nøglepersonale skal udnyttes endnu bedre.

Med henblik på at sikre et samarbejde om sygehusenes opgaver i hovedstaden foreslås, at Københavns Amts sygehusvæsen sammenlægges med HS i en ny fælles sygehusorganisation. Det forstærkede samarbejde i Hovedstaden på sygehusområdet er første fase på vej mod en egentlig hovedstadsreform.

Anvendelse af den moderne informationsteknologi bør fremmes mest muligt i sygehusene i Danmark. Det er af stor betydning for en hurtig og effektiv service over for patienterne. Regeringen vil derfor i samarbejde med amterne vurdere, hvorledes der kan udformes en national IT-strategi for sygehusvæsenet.

Rammerne for behandling af psykisk syge har fortsat høj prioritet, herunder udbygningen af enestuer.

Regeringen vil iværksætte et tværgående forebyggelsesprogram til forbedring af folkesundheden. Programmet skal tage udgangspunkt i en række sundhedsmål, der skal opfyldes inden for en ti-årig periode.

#### *Tilbud til de ældre*

Der er afsat en pulje på finansloven til forbedring af hjemmehjælpen.

Regeringen vil arbejde for, at kvaliteten i hjemmehjælpen udvikles. De, der har brug for hjælp, skal også kunne regne med, at den kommer.

En metode til udvikling og forbedring af hjemmehjælpen er at give de ældre en reel valgmulighed i forhold til, hvem der skal komme i hjemmet.

#### *Familiepolitik*

Familierne skal have bedre muligheder end i dag for at tilrettelægge deres tilværelse, så der både er tid til børnene og til arbejdet.

Børnepasningsorloven skal være mere fleksibel.

Regeringen vil tage initiativ til drøftelser med parterne om, hvordan der kan skabes et mere familievenligt arbejdsmarked, og hvordan der sikres bedst muligt samspil mellem aftaler, lovgivning og den kommunale service.

Regeringen opfordrer til, at man i virksomhederne udnytter alle muligheder for en fleksibel og familievenlig arbejdstilrettelæggelse.

Med kommunerne skal der forhandles om mere fleksible åbningstider, så pasningen kan ske, når behovet er der, og der skal være bedre mulighed for pasning på deltid.

Der skal være mere frit valg til pasning. Forældre i kommuner, som ikke kan tilbyde pasning, skal have mulighed for at vælge pasning i en nabo- eller arbejdspladskommune, hvis der er plads.

Af hensyn til familiernes deltagelse på arbejdsmarkedet vil regeringen understrege kommunernes forpligtelse til at give forældre tilbud om børnepasning.

Det er regeringens mål, at alle forældre får ret til at få en pasningsmulighed for de små børn.

I første omgang skal kommunerne fremlægge en plan for, hvordan man vil tilvejebringe en sådan pasningsgaranti.

#### *Det økonomiske samarbejde med kommuner og amter*

Kommuner og amter forvalter 2/3 af de offentlige udgifter. Derfor er det nødvendigt med et tæt samarbejde mellem staten og kommunerne, bl.a. inden for rammerne af de årlige økonomiske forhandlinger. Det er nødvendigt, at udgiftsvæksten svarer til det aftalte. Der er derfor behov for at styrke grundlaget for budgetsamarbejdet i respekt for det kommunale selvstyre.

Regeringen vil i samarbejde med kommuner og amter arbejde for en større gennemskuelse og sammenlignelighed i serviceniveauerne samt en forenkling af finansieringsstrukturen. Herigennem skal der skabes bedre sammenhæng mellem den valgte service og skattebetalingen.

#### **Sunde fødevarer og dyrevelfærd**

Det er uacceptabelt, at vore daglige fødevarer kan indebære en sundhedsrisiko. Moderne produktionsmetoder har medført en stigning i de levnedsmiddelbårne sygdomme.

Regeringen vil sikre at fødevarer, som ikke lever op til kvalitetskravene, kasseres samtidig med, at der sættes ind over for årsagerne til disse problemer.

Regeringen vil i indværende folketingsår fremsætte det første af en række lovforslag om forbedret dyrevelfærd. Husdyrhold skal ske på et etisk forsvarligt grundlag.

#### **Miljø og energi**

Miljø- og energiområdet vil fortsat have høj prioritet i regeringens arbejde både nationalt og internationalt.

Beskyttelsen af grundvand og vandmiljø sikres gennem realiseringen af vandmiljøplan-II, reformer om bedre drikkevandsbeskyttelse og effektiv indsats mod jordforurening.

Ud over det gennemførte forbud mod grundvandstruende pesticider, vil pesticidafgiften som aftalt blive fordoblet, og der vil ske en hurtig udfasning af brug af pesticider uden for jordbrugserhvervene (offentlig sektor, private haver, idrætsforeninger, udyrkede arealer m.v.). Så snart resultatet af Bichel-udvalget foreligger, vil regeringen tage stilling til yderligere skridt vedrørende minimering af jordbrugserhvervenes anvendelse af pesticider.

Regeringen anser det for helt nødvendigt med en forstærket indsats mod miljøfarlige kemikalier. Denne kamp skal først og fremmest kæmpes internationalt, men i Danmark er der behov for, at kontrol og regelsæt skærpes så meget som internationale regler muliggør det. Midlerne er registrering, klassificering, mærkning, forbud, udfasning, afgifter og oplysning. Miljøstyrelsens fortegnelse over uønskede stoffer er et vigtigt udgangspunkt for dette arbejde. Navnlig vedrørende de hormonlignende stoffer vil kursen blive skærpet, så stoffer med en dokumenteret uacceptabel risiko bliver udfaset.

Det lokale miljøarbejde fremmes gennem en aftale med kommunerne om at gennemføre Agenda 21 planer og grønne regnskaber. Ligeledes skal der være pligt til at fremme grønne indkøb i stat, amt og kommuner. På regeringsniveau vil der blive arbejdet med mere intens integration af miljøhensyn i den danske udenrigs- og sikkerhedspolitik, handelspolitik, økonomisk politik, skattepolitik, trafikpolitik, industri- og landbrugspolitik og boligpolitik. I den sammenhæng iværksættes et udviklingsarbejde, om - således som vedtaget af Folketinget - at sikre målet "Samtidig skal prisen for enkelte varer afspejle de reelle ressource- og miljøomkostninger".

Regeringen vil arbejde for, at luftforureningen fra trafikken halveres inden 2007 i forhold til 1990-niveauet.

På energiområdet er det vigtigste mål at opnå en effektiv forsyning på et bæredygtigt grundlag. Der gennemføres en større el- og varmereform, der sikrer forbruger- og miljøhensyn i forbindelse med den gangværende liberalisering.

CO<sub>2</sub> målet om 20 pct. reduktion i 2005 og målsætningen om 50 pct. reduktion i 2030 (jfr. Energi 21) fastholdes. Det gælder også målet om 1 pct. mere vedvarende energi om året frem til 2030, hvorefter vedvarende energi vil udgøre 35 pct. af det samlede energiforbrug. Energiforbruget må stabiliseres og gradvist reduceres både i husholdningerne, transporten og virksomhederne.

Stoppet for nye kulfyrede kraftværker opretholdes, og der fastsættes skrappe CO<sub>2</sub>-kvoter for den samlede elproduktion i Danmark. Regeringen vil optage forhandlinger med de regionale naturgasselskaber om at sikre den danske gassektor den bedst mulige stilling i den kommende gasliberalisering i EU.

### **Retspolitikken**

Det er regeringens mål, at kampen mod kriminalitet først og fremmest skal baseres på forebyggelse, effektiv retsforfølgelse og resocialisering.

#### *Domstolsreform*

Regeringen lægger vægt på en snarlig vedtagelse af lovforslaget om domstolenes uafhængighed.

#### *Strukturrationalisering inden for retsvæsen og politi*

Det skal sikres, at retsvæsenet og politiets ressourcer udnyttes bedst muligt, både ud fra hensynet til borgernes retssikkerhed og hensynet til en hurtig og serviceorienteret sagsbehandling. Regeringen vil derfor tage initiativ til en omfattende gennemgang og rationalisering af såvel retsvæsenet som politiets struktur og arbejdstilrettelæggelse.

#### *Økonomisk kriminalitet*

Regeringen ønsker at fortsætte den forstærkede indsats mod den økonomiske kriminalitet. Når det igangsatte udvalgsarbejde er gennemført vil regeringen tage de nødvendige lovgivningsmæssige initiativer med henblik på at styrke strafforfølgningen på dette område. Det gælder både med hensyn til nye kriminalitetsformer, skærpede straffeniveauer, forældelsesregler mv.

#### *Kriminalforsorgen*

Regeringen vil foreslå, at der indgås et femårigt budgetforlig for Kriminalforsorgen, så der kan ske en bedre

udnyttelse af ressourcerne.

#### *Efterretningstjenesten*

Ethvert demokratisk samfund har brug for en efterretningstjeneste. Der skal være tillid til, at efterretningstjenesten arbejder på et demokratisk grundlag. Efterretningstjenesten må ikke kunne opleves som en lukket stat i staten. Regeringen vil derfor tage initiativer til, at der skabes et klarere regelgrundlag og en styrket demokratisk kontrol på efterretningsområdet.

#### **Trafik**

Med etablering af de faste forbindelser over Storebælt og Øresund skabes en trafikmæssig sammenhæng, der giver muligheder for en øget erhvervsudvikling i hele Danmark.

Når beslutningsgrundlaget er tilvejebragt, vil regeringen tage beslutning om, hvorvidt der skal etableres en fast forbindelse over Femern Bælt.

Regeringen ønsker, at også den regionale trafik videreudvikles, så der sikres balance mellem den individuelle og kollektive trafik i det daglige transportbehov.

Regeringen vil derfor iværksætte en omfattende udredning af de fremtidige muligheder i den kollektive trafik. Udredningen vil belyse pendlertrafikken og potentialerne for at fremme den kollektive trafik omkring større byer. Målet er at styrke de mest miljøvenlige og økonomisk bæredygtige kollektive trafikmuligheder.

Der tilvejebringes lovgivningsmæssig mulighed for, at kommuner kan foretage trafikreguleringer.

Ved fremtidige beslutninger om udbygning af den kollektive trafik prioriteres investeringer, der fremmer den daglige regelmæssige brug af kollektiv transport fremfor individuel transport med bil.

Ved planlægning og gennemførelse af offentlige anlæg er udgangspunktet, at fredninger respekteres og at der tages hensyn til naturværdier.

#### **Integrations- og udlændingepolitik**

For regeringen er det afgørende, at mennesker, der er personligt forfulgte i deres hjemland, hjælpes, at internationale konventioner overholdes, at ethvert tilløb til diskrimination bekæmpes, og at lovgivningen på udlændingeområdet respekterer grundlæggende principper om retssikkerhed.

Børn og unge med etnisk minoritetsbaggrund har samme pligter og rettigheder som andre borgere. Men sådan oplever de det ikke altid selv. Det vil regeringen ændre. Regeringen vil gøre en indsats mod diskrimination af unge på arbejdsmarkedet. Regeringen vil endvidere opprioritere den sociale og kriminalitetsforebyggende indsats overfor de vanskeligst stillede unge.

Regeringen lægger stor vægt på, at lovforslagene om integration og ændring af udlændingeloven vedtages snarest. Det er et centralt element, at alle kommuner bidrager til løsningen af integrationsopgaven.

Lovforslagene præciserer bl.a., at der kun gives asyl til mennesker, der er personligt forfulgt eller er i fare for at blive det.

Udlændinge, der kommer til Danmark, skal mødes med forventninger og krav, der betyder, at de får ret og pligt til at lære dansk og deltage på arbejdsmarkedet på lige vilkår med alle andre mennesker.

Der sker en klar opstramning af reglerne om udvisning af udlændinge, som er dømt for kriminalitet. De særlige regler for at udvise narkokriminelle vil også omfatte udlændinge, som er dømt for bl.a. mord, voldtægt, røveri og grov vold.

Regeringen lægger afgørende vægt på at dæmme effektivt op for den professionelle menneskesmugling.

#### **Kulturpolitikken**

Regeringen ønsker kulturen sat højt på den politiske dagsorden, hvad enten det gælder musik, billedkunst,

litteratur, teater, film eller idræt.

Regeringen ønsker valgfrihed og mangfoldighed i dansk kultur og vil derfor fortsat tilgodese de skabende kunstnere.

Regeringen anerkender idrætslivets samfundsmæssige betydning. Det frivillige arbejde og breddeidrætten skal styrkes samtidig med, at eliteidrætten tilgodeses.

Foreningslivets vigtige sociale rolle skal fastholdes.

Regeringen ønsker at styrke public service elementet i det offentligt finansierede radio/tv-udbud.

Der skal også i fremtiden være en dansk filmproduktion af høj kvalitet.

Designrådet og arkitekturområdet bliver et kulturpolitisk satsningsområde. Dansk design skal fortsat være et internationalt anerkendt kvalitetsmærke.

Biblioteker bør fortsat være centre for kultur og viden, herunder rumme såvel bøger som de nye medier. Internettet og lån af CD-rom bør være tilgængeligt på biblioteker.

### **Færøerne og Grønland**

Regeringen har sammen med Færøernes og Grønlands landsstyrelser indledt forhandlinger om bloktilskuddene for 1999 med henblik på en snarlig afslutning.

Regeringen lægger afgørende vægt på et godt samarbejde mellem regeringen og hjemmestyrelserne inden for rigsfællesskabet. Regeringen vil arbejde for en fortsat udvikling af dette samarbejde, som bygger på gensidig forståelse og respekt.

Regeringen ser med forståelse på et evt. færøsk ønske fra et nyvalgt lagting om at drøfte en ændring af den 50 år gamle hjemmestyreordning med henblik på at udvide Færøernes selvstyre.

Regeringen vil tage initiativ til, at udestående spørgsmål i forholdet til Færøerne forhandles snarest belejligt med henblik på at finde afbalancerede, fremtidsrettede løsninger.

Regeringen vil i samarbejde med det grønlandske hjemmestyre gennemføre en reform af det grønlandske retsvæsen på grundlag af den kommende betænkning fra den grønlandske retsvæsenkommission.

Regeringen vil snarest gennemføre den aftalte ændring af råstofforvaltningen.

---